

KAAPELI-ILLAN 13.2.2020 YHTEENVETO

”Kunnon maakaapelointi Pinsiön kylälle”

Kaapeli-illan henki oli rakentava, vaikkakin aiempia maakaapeloinnin ongelmia käytiin paljon läpi. Tilaisuuden tahtotila oli kuitenkin hakea ratkaisuja, että tulevien kaapelointien osalta aiemmat virheet vältettäisiin.

Kaapeli-ilta alkoi Pinsiö-Seuran järjestämällä kahvituksella Pinsiön maamiesseurantalolla. Pinsiö-Seura toimi puolueettomana koollekutsujana. Hannu Pihlajamäki alusti lyhyesti, miten ajatus kaapeli-illasta syntyi. Kaapeli-illan tarkoitus oli tiedottaa, jakaa kokemuksia, ja löytää hyviä vaihtoehtoja, ettei aikaisempia virheitä taas toistettaisi ja mm. tienhoitoa voitaisiin järkevästi jatkaa.

Elenian projektipäällikkö Juha Alhonen esitteli alussa Eleniaa, säävarmaa maakaapelointia ja Pinsiön projektia. Juha tuurasi Pinsiön alueen projektipäällikköä. Juhan alueena on muutoin Kanta-Häme. Elenian verkosta on jo maakaapeloitu 50 %. Pinsiössä ollaan ensimmäisessä vaiheessa kaapeloimassa noin 25km. Tavoitteena on kaapeloida lähes kaikki, mikäli se vain suinkin järkevästi on mahdollista.

Juhan lisäksi Elenialta oli Satu Toivonen maankäytön asiantuntijana. Muutamia yleisön toivomia kaivuukohtia tarkasteltiin kartalta Juhan ja Satun kanssa ja merkittiin toivomuksia ylös.

Urakoitsija (Sallila sähköasennus) /Petri Soppa kertoi yrityksestään. Varsinaisen kaivuutyön aliurakoi Kankaanpääläinen Äpätti Oy. Petri käy ainakin kerran viikossa Pinsiön työmaalla tarkistamassa, että kaikki menee hyvin, mutta muutoin Sallilan sähköasentaja(t) valvovat heidän suunnaltaan, että kaapeli kaivetaan kunnolla. Kuulemma urakat menneet heillä oikein hyvin.

Mieleenpainuvana ja erityisen ”koskettavana” esityksenä oli Mettisentien tienhoitokunnan pj. Erkki Etelä-Ahon esitys ja kertomukset Mettisentien projektista. Mikään ei tässä projektissa onnistunut. Oli kaapeleita alisyvyyksissä, katkottuja salaojia ja vesijohtoa, kadonneita kivipyykkeitä, ojien vääriä kaltevuuksia ja syvyyksiä, runnottuja tierumpuja ja kaivoja. Urakan jälkeen maasta nousseita kiviä ei hoidettu pois. Luvattua kartta-aineistoa alisyvyyksistä ei ole vielä saatu. EU -viljelysäädöksen noudattamisen merkitys oli toimijoille epäselvää. Mittaritaulu asennuksia on jouduttu korjaamaan. Poistettujen pylväiden jäljiltä jäi joko isoja pylväsreikiä tai pylvästappeja. Ongelmana on myös, kun urakoitsijat olivat virolaisia yhtiötä ja kielimuuri. Yhteyshenkilöt vaihtuivat tiheään, urakalla oli kova kiire jne. Oikeastaan jäi käsitys, että enempää ei voi epäonnistua.

Erkin jälkeen oli vuorossa vuoden tieisännöitsijäksi valittu Tero Laurila. Tero toimii Rajalantien tieisännöitsijänä. Tero korosti erityisesti sopimusten tärkeyttä ja sitä, mitä niihin kirjataan. Tienhoitokunnan pitäisi saada myös lähes kaikelta osin täydet korvaukset kuluistaan sekä myös tienhoitomaksuja kaapeloinnin rakennusajalta.

Tilaisuudesta jäi mieleen se, että vaikka verkkoa on maakaapeloitu jo kymmenkunta vuotta ja 50 % koko Elenian verkosta, niin vielä vuonna 2018 ei Mettisentien projektia kyetty tekemään kunnolla. Aiemmistä kylillä tehdyistä maakaapeloinneista vuosien mittaan ei ole ollut toistaiseksi oikein mitään kovin hyvin mennyttä projektia. Maakaapelointi sinänsä on enimmäkseen kyllä hyvä asia, mutta työn laatu on ollut surkeaa. Ja kaikkein suurimpana tekijänä on valvonta, jota ei ole ollut tai se on ollut riittämätöntä. Elenia toki on viimekädessä vastuussa mm. alisyvyyksistä, jotka Elenia kustannuksellaan korjaa, mikäli niitä havaitaan. Jos alisyvyys tulee vastaan, niin Elenia lupasi pikanäytön veloitusetta paikalle. Mutta loppujen lopuksi olisi kuitenkin tärkeintä tehdä kaikki kerralla hyvin, tästä olivat kaikki samaa mieltä.

Maakaapeliin liittyvät sopimusasiat tulee ajatella niin, että maakaapeli on maanomistajan, tienhoitokunnan tms. riesana tästä hetkestä eteenpäin tuleville sukupolville. Maakaapelin mahdollisen siirron tulevaisuudessa laskuttaa Elenia ja siirto ei ole halpaa. Pitää miettiä pitkälle tulevaisuuteen, mikä on kaapelin oikea sijainti, syvyys jne. Usein esitetty 70cm syvyys on monessa tapauksessa aivan liian vähän. Tulipa esiin teiesännöitsijän esimerkkinä mm. että metsäkoneenkin kulkureitti on mietittävä jo nyt tässä vaiheessa, kun kone painuu helposti sen 70 cm pehmeässä maastossa.

Kaivuun turvaetäisyyksistä on eriäviä ohjeita, joten niissä tulee olla tarkkana. Kaivuun turvaetäisyyksien määräykset on hyvä saada selkokielellisenä jo sopimukseen. Onko kaivuuhjeissa/sopimuksessa kyseessä sivusuuntainen etäisyys vai myös korkeussuuntainen etäisyys kaapeliin. Myös tieto siitä, kuka vastaa näytön, valvonnan, kaapelin jännitteettömäksi kytkennän jne. kustannuksista silloin, kun kaapelin lähellä kaivetaan. Pitää myös muistaa, että kaapelin siirtokustannusten maksaja on määritelty maantilaissa täysin toisin kuin yksityistilaissa. Maantilaissa kustannus kuuluu verkkoyhtiölle ja yksityisteillä toisin.

Olipa tilaisuudessa kannanotto siihenkin, miten on mahdollista, että projektin ollessa tässä vaiheessa on tarkoitus vielä saada kaapeli maahan ennen toukokuuta. Tästä päästiinkin siihen, että kiireellä kun tehdään ei hyvää tule.

Maakaapeli tuodaan suoraan kiinteistöjen sähköpääkeskuksiin. Nyt kannattaa miettiä miten nämä tehdään, koska sähköpääkeskuksen siirto esim. tolpa seinälle on mahdollista omalla kustannuksella, mutta kaapelin Elenia tuo nyt kustannuksellaan siihen, missä sähköpääkeskus on. Myöhemmin tehtynä Elenia laskuttaa siirrosta.

Yleisön joukosta esitettiin myös kysymys, miten sähköautojen tulo on otettu huomioon kaapelien mitoituksessa. Ei ole tästä vielä mitään ajatuksia, joten todennäköisesti aika näyttää miten käy.

Elenialta voi ostaa vanhoja pylviä 2e/m, kun on Y-tunnus ja käytölle vaadittavat perustelut. Pylviä poistetaan n. 400 kpl.

Tilaisuudesta jäi kokonaisuutena varmasti kaikille osapuolille käsitys, että tärkeitä ovat sopimukset ja valvonta sekä maankäytön ennakointi vuosiksi eteenpäin. Suunnittelijat tulevat ottamaan yhteyttä kaikkiin osapuoliin. Varsinaista kaivuuta ennen jokaisen kannattaa myös valokuvata alueet ja merkitä tärkeät kohteet kuten rajapyykit yms.

Maakaapeli keskustelun jälkeen Hannu Pihlajamäki esitteli valokuituasian lyhyesti. Tero Hakalahti oli selvittänyt asiaa monelta suunnalta. Aikataulu on nyt liian tiukka, jotta yhteistyötä (sekä sähkö että valokuitu) saadaan aikaiseksi nyt tämän Elenian kaapeloinnin yhteydessä. Myös jos valitaan yksi toimija, niin kuitu olisi jatkossa tämän toimijan omaisuutta. Tulevaisuudessa on mahdollista hakea esim. 70% tukea rakentamiseen, jos perustetaan oma kuituosuuskunta. Tätä kautta omarahoitisuus voisi jäädä jonkin 1.000 - 2.000eur tietämille liittyjää kohden. Omalla kuitulla voitaisiin yhteyksien tarjoajia kilpailuttaa ja valita mikä on kulloinkin järkevin. Tarkoitus on valmistella jonkinlaista kyselyä kevään aikana, onko kylällä halukkuutta riittävästi. Tällä hetkellä näyttää siltä, että uudet tulevat 5G yhteydet kantavat vain muutamia satoja metrejä eli ne eivät ole haja-asutusalueella kovin varteenotettava tulevaisuuden vaihtoehto. Datamäärän käyttö myös kasvaa hurjaa vauhtia eli lähivuosina yhteydet mahdollisesti alkavat tukkeutua myös niillä, joilla ne vielä toimivat. Aikajänne tässä projektissa tulee olemaan kuitenkin useampia vuosia.

Lisätietoja: Hannu Pihlajamäki / 0400-734106